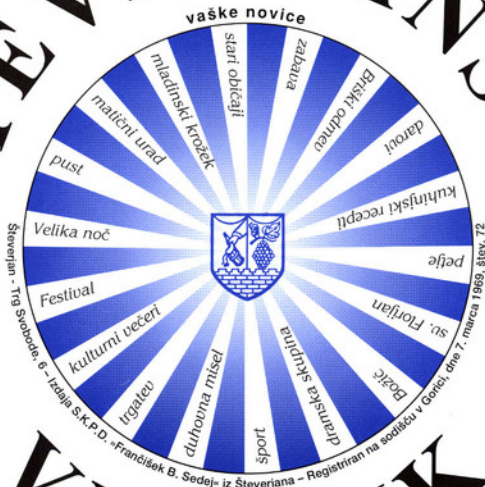

ŠTEVERJANSKI

VESTNIK

OPREMILI: ČLANI DRUŠTVA
UREDILI: MARIJAN DRUFOVKA (glavni urednik), IVAN VOGRČ,
ANDREJKA HLEDE, VALENTINA HUMAR, HADRIJANA CORSI,
SILVANA VOGRČ, MARTINA HLEDE, ALJOŠA DORNI
EDI HLEDE (odgovorni urednik) - Lasten tisk

Spedizione in Abb. Postale Art. 2 Comma 20 - Luglio-Settembre 1999 - Nr. 3
legge 662/1996 - Filiale di Gorizia

Števerjan, Julij-September 1999 XXXI

Štev. 3

Spaštorani g. župnik!

Tudi letos smo slovenski bolniki in invalidi preživeli 14 dnevno letovanje v gostih pri naših italijanskih prijateljih v Lignano.

Leto nam je bilo, saj smo bili ena velika družina.

Z našo nesebično pomočjo, čustven srcem in darežljivimi rokami mnogih vaših župljanov, ste nam z dobrotami odprli vrata. Toliko stvari nas je povezovalo, misel, molitev, domače dobrote, globo in veri in naši rajini.

Ta nas je letovalo. Mnogi so doma zapustili težke družinske razmere, pustili osamljene otroke sob po raznih domovih in zavetih. Nekateri pa so lahko svojim domaćim privoščili edini dopust od vsakodneвне nege dan za dnevno, leto za letom, prav s tem, da so se nam pridružili tu. Za vse nas je bilo to dobrodošla sprememba. Skupaj s sodelavci, Marijinimi sestrami in duhovniki smo smeli graditi Prijateljstvo in nadaljevati delo naše in naše s. Mikelaengele.

Spaštorani g. župnik in Števerjanci, HVALA za vaše čustva srce in darežljive roke, HVALA, da se naše vezi niso pretrgale, HVALA, ker tudi vi gradite Prijateljstvo z nami. Zaradi vaše žilne pomoči imamo izmed nas ne boste nikoli spoznali, zato smo vas vsi vsak dan, pri sveti daritvi izročali gospodu in mater.

Naj vam Oti, ki lahko edini pomeni našo dobroto, blagoslovlja, naša čustva srca in nam pomeni z nečim plačilom.

hrvaški
slovenski

Lignano-Ljubljana 1999

s. Edith Metelko

Božidar Golobčič Zeno Stundel

s. Klen

Janez Dma vuk, SDB

Spl. Borštjan

Stane Belaric

Bojic Vrhovac

MIRAN Andrej Zigar
Liza 312

Wito Potocnik

Sanja Manonki

DAVE

Tone Kane
Miroslav Price

verolnik

Bojanec
Dimitrovi

Tina
Tudis

Janez in Bojan Rupane

MONIKA

Jozef Gupurhar

Veselin Metko

glavni
Luka Silva

Pera Corman

Preradovic

Pungartnik Zvonko

Jane Vornik

univerz
Andrija Dvorski

Marjeta

Zemlj

Tina
Janic

Tupone Josic

Viki Kuf

Angela

Medved

Antica
Yankovec

Stana Tanc

Ma Rejo

Leont fur

Anka Premečnik

Justa in Felbo
Denzic

Urina Jas

Nose Konu

JOHN R.

Janez Manonki

Yanka
Manonki

Metka K.
Leben Janc

Peter Sustar

Matja Medko

Anja Lastar

29. FESTIVAL ŠTEVERJAN 1999

Med Borovci se je od 2. do 4. julija odvijal 29. festival narodnozabavne glasbe Števerjan 1999. Na dveh tekmovalnih večerih se je na oderskih deskah pod števerjanskimi bori zvrstilo skupno 28 narodno zabavnih ansamblov. Tekmovali so za bogate denarne nagrade, ki jih je dodelila komisija za glasbo. V zlato knjigo nagrajencev 29. festivala bo tako zapisano:

- nagrado za najboljši ansambel Festivala je prejel ans. Ekart iz Starš;
- nagrado občinstva je prejel ans. Vesna in Vlaša s prijatelji;
- nagrado za najboljšo vokalno izvedbo je prejel ans. Saleški fantje iz Velenja;
- nagrado za najboljšo izvedbo kvinteta je prejel ans. Mikola iz Škofje vasi;
- nagrado za najboljšo izvedbo tria je prejel ans. Lipovšek iz Velenja;
- nagrado za najboljšo melodijo je prejel ans. Bobri iz Brezovice;
- nagrado za najboljšega debitanta je prejel ans. Mladi Dolenjci iz Jurne vasi.

Komisija za besedilo je odločila, da je najboljšo besedilo za viže letošnjega Festivala prispevala Vera Šolinc s poezijo *Le ena je misel*.

Tekmovanje spremlja na prizorišču Festivala tudi buffet z jedmi in pijačo, ki ga oživljajo številni mladi sodelavci društva in mladinskega krožka "F.B. Sedej". Udeležencem festivalskih večerov in noči je društvo pripravilo tudi pravo umetniško poslastico s fotografsko razstavo domačina Silvana Pittolija, ki nas je presenetil s svojo originalnostjo. Fotografije so prikazovale tipično briško pokrajino in kmečke pridelke.

Festival smiselno oblikujeta in vse tri večere povezujeta v enovito celoto Metka Šuhel in Janez Dolinar. Brez njunega humornega napovedovanja bi si ne mogli predstavljati dogajanja na odru. Čeprav nevidne a nepogrešljive moči so tudi delo električarja Branka Terčiča, ki urejuje razsvetljavo celotnega borovega gozdiča in delo tehničnih mojstrov Nika Klanjščka, Igorja Devetaka in Miceta Karola, ki sedijo za mešalno mizo in skrbijo za ozvočenje. Oder je scenako bogatil domačin Hijacint Jussa, ki je dal svoj umetniški pečat Festivalu, da je bil videti res Števerjanski.

Obiskovalcem je bila seveda na razpolago bogata brošura, ki jo je izdala Z.S.K.P. Gorica. Uvodno misel je tokrat prispeval Ciril Terpin, v kateri je razmišljal o kulturno "zdravi" mladini v Števerjanu. V knjžici so zbrani tudi pokrovitelji in podporniki Festivala. Objavljena je "zlata knjiga" zmagovalcev, čisto na koncu pa so zbrane fotografije letošnjih uspehov skupin, ki delujejo v okviru društva "F.B. Sedej" (otroški in mešani pevski zbor, dve dramski družini in ženska nogometna ekipa).

Na nedeljskem finalnem delu so poslušalci imeli priložnost prisluhniti profesionalni narodno-zabavni skupini, to je ansamblu Štajerskih 7, kateremu je prav Števerjanski festival v 80. letih bil odskočna deska v svet uspeha.

Ob zaključku Festivala, ki je bil zelo uspešen, stopa naša manifestacija v 3. desetletje; posebni odbor se že aktivno sestaja in pripravlja veliko novosti za okroglo obletnico, ki bo enkratna.

KRATKO JUTRANJE RAZMIŠLJANJE

Že nekaj let hodim na jutranji sprehod. Ko po cestah ni še prometa, se človek v tišini duševno sprosti in v miru razmišlja. Ptičje petje, žuborenje potoka po vednevnem dežju, rahlo šumenje vetra, sončni žarki ali sive meglice - vsak dan nekaj novega, lepega, drugačnega. Včasih mi misli poromajo v preteklost, ko je bila narava mnogo lepša, zlasti spomladi, ko je cvetelo sadno drevje.

To moje opazovanje in razmišljanje ti kar naenkrat prekine lajež psov, ki se ti nemalokrat spravijo pod noge, ko se enega znebiš pa že srečaš drugega. Povsod, ne samo pri nas, opažamo vedno več teh živali in mislim, da je to postala bolj moda kot potreba. Vse lepo in prav, a grenka je ugotovitev, da se iz leta v leto več njih števílo in da je v šolah vedno manj otrok. Sklepali bi, da ta pojav nima ekonomskih razlogov in da je med nami vedno več egoizma.

Med sprehodom žal opažam, da je po naših cestah vedno več napisov, ki označujejo prodajo vina, sadja, gostinske obrate v tujem jeziku. Tablo vidiš v italijanščini, nemščini in le deloma v slovenščini. Hvala Bogu, da so občinski smerokazi dvojezični, saj bi drugače tujci sklepali, da v vasi živijo večinoma Italijani. Bojim se, da si bo tujec, ki pride v Števerjan ustvaril o nas podoben vtis, kot ga je pred več leti imel goriški župan, ko mi je ob neki priliki med pogovorom s predstavnikom gospodarske zbornice iz Ljubljane dejal: "Ti, kako dobro se izražáš v slovenščini!"

Naj bi o tem tudi Števerjanci razmislili.

CIRIL TERPIN

ŠPORTNI TEDEN 1999

Kot vsako leto je tudi letos Mladinski krožek priredil športni teden, ki je bil tokrat od 29. avgusta do 2. septembra t.l., v glavnem v prostorih Sedejevega doma.

29.08.- nogomet: fantje Dolenjega konca so z rezultatom 7:6 premagali Britof. Za Britof so igrali: Saša Hlede, Aljoša Dorni, Andrej Marassi, Danjel Miklus in Marjan Drufovka; za Dolenji konec pa Matej, Manuel in Nikolaj Pintar, Filip Hlede in Matija Faganel. Prvi gol je po sami minuti igre zadel Saša Hlede, ki je v celi tekmi naredil kar pet golov. Šesti gol pa je za Britof streljal Danjel Miklus. Avtorji golov nasprotné ekipe pa so bili: Matej Pintar (3 gole), Nikolaj Pintar (3 gole) in Manuel Pintar (1 gol).

30.08.- ping pong: igralci so bili razdeljeni v tri skupine. V otroškem sektorju je David Škorjan premagal Tadeja Langa in se tako uvrstil na prvo mesto. Pri ženskah si je prvo mesto zaslužila Andrejka Hlede, drugo Martina Hlede, tretje pa Evelin Bulfoni. V finalni tekmi moške skupine je Manuel Pintar premagal Marka Klanjščka, na tretje mesto pa se je uvrstil Luka Klanjšček.

31.08.- dama: na prva tri mesta finalnega dela so se uvrstili Rinaldo Dorni, Florjan Lango in Martin Drufovka.

01.09.- briškola: v tej igri je sodelovalo kar 12 dvojic. Med vsemi je bila najboljša dvojica, ki sta jo sestavljala Rinaldo Dorni in Martin Komjanc. Premagala sta namreč Romana in Katerino Komjanc. Na tretje mesto sta se uvrstila Ivan Vogrič in Fulvio Devetak.

02.09.- tučenje: sodelovalo je 6 ekip (4 moške in 2 ženske). S 66 točkami so zmagali Edi Lutman, Roman in Martin Komjanc; z 62 točkami so sledili Silvan, Darko in Rinaldo Dorni, 46

točk pa so si priborili Florjan Lango, Edi Hlede in Sandy Pintar. Kot posameznik se je na prvo mesto uvrstil Rinaldo Dorni (28 točk), drugo mesto je zasedel Martin Komjanc (26 točk), na tretje mesto pa sta se z istim številom točk uvrstila Edi Hlede in Edi Lutman (22 točk). S tem večerom se je tudi zaključil letošnji športni teden.

MARTINA HLEDE

PRIČELO SE JE NOVO ŠOLSKO LETO

Osnovna šola "Alojz Gradnik" v Števerjanu je enakovredna ostalim in celo boljša. Števerjanski otroci, ki obiskujejo osnovno šolo v Dragah, ravno tako dobro uspevajo, se oplemenitijo in življenjsko napredujejo. Mladina je zdrava in dobrih vrednot. Zaradi tega ne vidim potrebe in nuje, ki se je precej razvila v zadnjih letih o prevažanju otrok v šolo iz vasi na Goriško. Se ne strinjam! Otrok, ki živi v vasi in ki ne obiskuje vaške osnovne šole, se ne bo nikoli v njej znašel in se ne bo nikoli uživel v vaški skupnosti in ne bo nikoli vzklajeno zaživel v prostoru kjer živi, z ljudmi, ki ga obdajajo. In še nekateri si upajo govoriti o propadanju, staranju in umiranju majhnih vasi in občin. Ljudje smo res posebnosti! Nimamo boljših in slabših osnovnih šol, učiteljic, vse so enakovredno kvalitetne in pripravljene; profesor pa bo postal tisti, ki je za to res nadarjen. Utrdimo v otroku vaško pripadnost, posebnost določeni skupini ljudi, svežino njene govorice.

OTROŠKI ZBOR V NOVO SEZONO

Tudi mali pevci so že začeli z rednimi pevskimi vajami. Zbirajo se ob nedeljah po sv. maši. Teden pred začetkom vaj so se zbrali v pisanih nošah zbora, da bi se fotografirali za spremno knjižico kasete, ki bo v kratkem izšla pri Pastirčku in za katero so naši otroci snemali dve slovenski ljudski pesmi. V jesenskih mesecih načrtuje zborček predstavitev omenjene kasete in zgoščenke v domači vasi in tradicionalni nastop na reviji Mala Cecilijanka meseca decembra. Poleg programa za že določene nastope, bodo otroci vadili tudi priložnostne in druge pesmi.

Zato vabim vse malčke iz vrtca in osnovne šole, da se nam pridružijo k pevskim vajam!

VALENTINA HUMAR

KAKO JE BILO ŽIVETI TAKRAT INTERVJU Z GOSPO Karolino Ciglič

"Moj spomin je v zadnjem letu zelo oslabil in morda vam ne bom vedela ničesar povedati".

- Poskusimo! Začnimo od začetka in sicer z Vašim rojstvom.

"Rodila sem se 15. novembra leta 1910 pri Bajtovih na Križišču, prav tik moževe hiše, kjer še danes bivam. Seveda v Števerjanu. Očetu je bilo ime Anton, mami pa Marjuta Tinta. Rodilo se jima je sedem otrok, od katerih štiri dekleta, Orelia, Marica, Lojza in jaz in troje fantov, Stanko, Emil in Tonče, ki je umrl že kot otrok."

- Naša gospa Karolina, za domačine Krlince, je bila najstarejša in se počasi že bliža devetdesetemu letu starosti.

"Bili smo korajžni, svobodni in veseli, kot da bi živeli v izobilju in da bi bili vsak dan siti, a žal se je večkrat dogajalo prav obratno in bili smo lačni. Danes imajo ljudje od vsega, kar si poželijo; so zbirčni in jim nikoli nič ne zadostuje. Manjka jim prav hvaležnost, želja in veselje do življenja. Čuden svet, ne da ja?"

- Kako ste preživljali otroška leta? S čim ste se igrali vi otroci?

"Igrali smo se zelo malo, a takrat, ko smo se, smo se z praznimi škatlami, lutkami, ki smo si jih sami pripravili iz blaga, iz cunj in pa s kamenjem. Spomnim se dneva, ko sem si izoblikovala lutko iz snega. Bila je ledena, a lepa in zame po svoje zelo topla. Predno sem se odpravila spat, sem jo skrila v posteljo. Naslednje jutro sem se prebudila v mokri odeji in brez lutke."

- Prihrumela in zadivjala je vojna in tudi vas Števerjan je začutila njene hude posledice. Morali ste v begunstvo?

"Dobesedno premetavali smo se iz kraja v kraj, a veseli smo bili, ker smo bili združeni vsi skupaj. Naša družina je bila enotna. Največ časa smo preživeli v Ljubljani, kjer sem tudi obiskovala šolo. Moj začetek šole je bil zelo tragičen. Jokala sem in se drla, saj so me otroci zmerjali, da sem begunka... Begunka! Begunka!... so mi kričali. Ni bila pač moja krivda, res sem bila žalostna. Mama me je stalno preganjala naj grem v šolo, dokler se ni odločila in se pogovorila z učiteljico, katera je tudi pomirila in ukrotila otroke. Potem sem rada hodila v šolo in z otroki smo postali tudi dobri prijatelji. Kasneje smo se preselili za nekaj časa na Kostanjevico pri Novi Gorici. Živeli smo pod kapelico in skrbno obdelovali košček zemlje. Vaak dan so nas redno obiskovali kapucini, menihi in nam podarjali božji blagoslov."

- S čim ste se preživljali?

"Mama mi je skrbno dajala vsako jutro skorjo polente, ki sem si jo spravila prejnjji večer, da sem jo lahko pojedla za malico v šoli. Sv. Miklavž mi je ponavadi prinesel repo. Sicer smo jedli pečeno polento z mlekom, požgano župo in mineštro z oljem... Mesa nismo poznali."

- Prišel je tudi trenutek Vašega povratka v rojstno vas!

"Morali smo začeti vse od začetka. Bili smo koloni na Fabrževi posesti. Spomnim se, kako sva sestra Orelia in jaz redno hodili na Vrhač pobirat trtne obrezke po vinogradih in jih spravljali na kup. Rada sem delala, rada sem bila v stiku z naravo. Delala sem od vsega, kar je bilo potrebno, samo da sem si zaslužila par čentežmov. Nekaj časa sem tudi delala v tovarni bombaža v Podgori."

- *Prav poleg Vaše rojstne hiše je živel dober, mlad fant, ki mu je bilo ime Celestin Komic.*

"Pravili smo mu Tinče Kovač, ker je bil po poklicu kovač. Bil je resnično dober človek in škoda, prav škoda, da me je zapustil. Naj počiva v miru. Poročila sva se 2. septembra 1939 v cerkvi sv. Florijana v Števerjanu. Prav tisti večer je dobil pismo in zvedel, da mora v vojako. Komaj sve se za večno zvezala in že sva se morala prisiljeno ločiti. Zaradi vojnih razmer sva se morala tudi začasno seliti v sosednjo vas Podgoro, kjer sta se nam rodili hčerki Marta in Jolanda, potem pa smo se ponovno vrnili v Števerjan, kjer se je nama rodila še mala Alenka."

- *Torej Vaš mož je bil kovač!*

"Kovač konja kuje, koliko žebeljev potrebuje?... Doma, v njegovi rojstni hiši, kjer še danes živim, je imel kovačijo, delavnico. Kuril z mehom in delal podkove za živino. Priden mož. Obdelovali smo tudi vinograd na Bukovju. Imela sva se rada in vsako nedeljo, na praznični dan, sva se odpravila na sprehod."

- *Ali se spomnite kakoga posebnega dogodka?*

"Vedno smo živeli v strahu. Nekega dne so vdrl v hišo nemški vojaki, prijeli so moža in hoteli so ga odpeljati v taborišče. Mali Marta in Jolanda sta se jokali na vse grlo in tako se je on, mož in oče družine, vojakom zasmilil in prizanegli so mu življenje."

- *Rada poje?*

"Nisem hodila k nobenemu pevskemu zboru, petje ni bilo zame. Danes v starih letih rada zapojem melodijo, ki sem jo slišala in mi je ostala v spominu iz otroških let... Ja, jaja, vidla sem ga, ja, je bil na strehi, je tolkel orehe....tudi ta stavček rada prepevam."

- *Iz Vaših ljubeznivih besed do moža domnevam in si predstavljam tragični trenutek, ki ste ga doživeli, ko je odšel za večno.*

"Leta 1972 mi je umrl mož. Zapustila me je polovica, ki je bila zame prava celota in je z mano delila 30 let najinega skupnega življenja. Z njim sem se tudi jaz delno vpihnila, a kruto življenje se nadaljuje."

- *Ste korajžna ženska!*

"Nikoli se nisem pritoževala, vdala in niti se ne bom. Iz srca se zahvalim Bogu, da mi je daroval res dobro zdravje. Zame je prav zdravje edino in najpomembnejše bogastvo, ki ga nihče ne more odkupiti; njegova vrednost je neocenljiva in njegova pomembnost nepopisna. Še enkrat hvala."

- *Dosegla ste zasluženi počitek, pokoj, kako premagujete vsakodnevno dolgočasje?*

"Dolgočasje je najhujša stvar in starega človeka dobesedno razoroži in uniči. Najlepša stvar na svetu je delo, zaposlenost, ki človeka uredi. Če bi bil moj mož še živ, bi še hodila po vinogradih in mu pomagala. Sem stara, a sem še pri moči in gibka. Tako večino dneva posedim na kavču in rada berem in prebiram raznorazne časopise, tudi vaš Vestnik in knjige. Dokler vidim bom brala. Dolgočasje mi tudi ublaži televizija, ki mi dela družbo, kratek čas in me obenem obvešča. Imam dobre sosedo in neutrudljive hčerke, ki me stalno obiskujejo."

- *Ali mi lahko poveste eno Vaše veselje?*

"Všeč mi je narava, življenje, ki se v njej obnavlja. Narava človeka poživ in ozdravi. Vsako poletje, ko sem upala, sem si nabirala dosti cvetja, zelišča in posebne trave, jih posušila in pozimi sem si s tem kuhala zdravilne čaje in prikube, zavretke. Koristnost zelenja, ki ti ga daje narava brezplačno na razpolago, berem v časopisu Zdravje in pa nasvete v Knaippovih knjigah. Nabirala sem in nabirala in si pripravljala mešanice trav in tako če sem prehlajena si

skuham lapuh, proti glavobolu si pripravim ruto v kavi in podobno. Bila sem diabetična in redno sem pila vodo, kjer se je kuhala divja poljeka cikorja. Nisem več diabetična in morda mi je prav ta zavretek pomagal. Zdravim se s travami in se počutim dobro. Moja prijateljica je narava in najin prijatelj je sonce."

- Živimo v času izobilja, a na svetu opažamo še nekatere skrajne situacije. Vaš nasvet mladim?

"Zavračati kruh je greh! Zame je kruh sveti in nihče ga ne sme zametavati. Stopamo v tretje tisočletje in na svetu je še veliko ljudi, ki umira od lakote. Kruh moramo poljubiti in zahvaliti se moramo Gospodu, da smo tudi danes siti."

MARJAN DRUFOVKA

STARA MAMA PRIPOVEDUJE...

Stanovali smo v mali hišici v takozvani "Gasi" ob ozki vaški cesti, ki se na desno odcepi od glavne ceste, ki preko Gabrskega konca in Oslavja povezuje Števerjan z mestom Gorica. Na levi strani te vaške ceste je bilo župnišče s cerkvijo, na desni pa Formentinijeva graščina. Ob njej je čepelo več skromnih hišic, kjer so stanovale revne kolonske družine s številnimi otroki.

Na trgu pre cerkvijo je stala Formentinijeva palača. Cerkev z zvonikom je bila kakih pet metrov bliže trgu. Med cerkvijo in palačo je peljala ozka cesta, ki je levo peljala v Gabrski konec, desno pa v Štedno. Tudi v smeri proti Dragam (kjer so kraju rekli Na Lašti) je stalo nekaj barvnih hišic.

Prav na začetku Lašte je v eni teh hišic živela žena, ki so ji vaščani pravili Cijanka (pri hiši so jim rekli "Cijankvi"). Rodila je tretjega otroka. Ko ga je sredi noči dojila, je iz bližnjega zvonika zaslišala glas ta srednjega zvona, ki je po navadi vabil ljudi k zgodnji jutranji maši. Cijanka je tistega dojenčka položila v zibelko, se oblekla, si zavezala črn zakmašni predpasnik, na glavo si je dala črno volneno ruto in si jo zavezala pod brado ter odšla v cerkev. V cerkvi je bilo popolnoma temno. Po cerkvenih klopeh je bilo zaznati same črne sence. Nobenega znanca ni bilo med njimi. Žena (Cijanka) je obstala ob velikem kamnitem kropilniku z blagoslovljeno vodo. Sama ni vedela kaj početi. Napravila je še nekaj korakov bliže oltarju. Tema, tišina, molk. Cijanka je od strahu kar okamenela.

Tedaj se ji približa temna postava (žena je v njej prepoznala svojo birmansko botro), ki ji je zašepetala: "Pojdi hitro domov, to ni maša za vas, ki še živite; to je maša za nas, ki smo umrli. Pojdi iz cerkve, ne obračaj se s hrbtom proti nam, in če ti kaj pade na tla, nikakor se pobiraj, pusti na tleh in naglo pojdi domov."

Ko je prišla domov v spalnico je opazila, da nima več na sebi črnega predpasnika, ki si ga je morda površno privezala. Toda ni ga šla iskat, držala se je nasveta njene birmanske botre. Ker je bil črn predpasnik kos njene poročne obleke, se ji je stozilo po njem. V zgodnjem jutru, ko je bilo že svetlo, se je odpravila v cerkev, če ni morda tam predpasnik kje na tleh. Toda v cerkvi ni bilo o njem ne duha, ne sluha. Novica o tem dogodku se je hitro razširila med ljudmi na vasi.

Malo dni za tem, je šel nekdo na pokopališče in ji prišel povedat, da leži tam na vsakem grobu košček njenega poročnega črnega predpasnika.

ADA GABROVEC

3. TURNIR MED ZASELKI

Že tretjič so si števerjanski zaselki priskrbeli nogometno ekipo in se 12. julija t.l. zbrali na nogometnem igrišču na Jazbinah in čez med tednom odigrali 3. turnir med zaselki (Zaselek '99). Prvo skupino so sestavljali zaselki Valerišče, Križišče, ki se je povežalo z Britofom in Ščedno. V drugi skupini so igrali zaselki Aščevi, Jazbine in Bukovje. Vsako ekipo je sestavljalo 5 igralcev in ena igralka. Turnir se je zaključil v petek, 17. julija z zmagovalcem. To je zaselek Jazbine. Drugouvrščena ekipa je bila Križišče-Britof, tretja pa Ščedno. Pokal za prvo mesto je poklonila gostilna "Luka", za drugo mesto kmetija "Edi Skok", tretji pokal pa je bil dar kmetije "Humar". Pokroviteljem ali darovalcem se mladinski krožek iskreno zahvaljuje. Podetjene so bile še druge nagrade. Kot najboljši igralec je bil nagrajen Cristian Graunar, najboljša igralka pa Katja Dorni. Za najboljšega vratarja se je izkazal Edi Lutman, najboljša strelca pa sta bila Saša Hlede in Edi Skok, saj sta oba zabila po devet golov.

Kot pri vsakem športnem srečanju je prišlo tudi na tem turnirju do nesporazumov in kriganja med ekipami. Upamo pa, da se je vse že pomirilo in da se bomo drugo leto spet srečali na 4. turnirju med zaselki (Zaselek 2000). Lepa hvala gre seveda tudi publiki, ki je vsak večer spremljala tekme.

KATJA DORNI

TA MODA!

Dandanes skoraj vsi sledimo neki modi. Tako se lahko ponasamo pred drugimi, saj, če smo pravilno izbrali obleko, frizuro, čevlje, avto, počitnice in še Bog ve kaj, smo v tistem momentu za eno stopničko nad vsemi. Seveda je moda stvar okusa in mora ta okus prevladovati v okolju v katerem se nahajamo. Glede oblačil mislim, da to, kar proizvajajo svetovno znani stilisti, pri nas bi ne prišlo v poštev, razen za kako strašilo na njivi. To je seveda mišljeno za ugledne osebnosti, takoimenovane "vip". Tisto modo, katere se danes radi oklepamo, pa jo dobimo ob vsaki uri na naši televiziji. Televizijske nadaljevanke, razne reportaže, šport, popevke, poročila, reklamni spoti in še kaj drugega. Stalno vsiljujejo gledalcu neko modo, ki mu je všeč, saj drugače bi gledalec avtomatično zamenjal program. Vse to, če je primerno za naš žep, prav radi posnemamo, to posebno še naši najstniki.

Do tukaj je zame vse povsem normalno. Kar me moti kot Slovenca je to, da zaradi mode zaidemo v nek slab okus oziroma v provokacijo. Mislim namreč na tiste črne srajce s katerimi hodijo okrog nekateri naši mladi. Črna srajca je bila uniforma nekaterih živali, ki so nedavno od tega pustile v naših krajih veliko gorja. Mogoče je današnja mladina premalo informirana o dogotkih naše polpretekle zgodovine in se sploh ne zaveda, da s tako srajco zaido v provokacijo in moti posebno tiste, ki so poznali take živali. Kdo je kriv te nevednosti naše mladine? Mogoče starši, mogoče šolski sistem, mogoče mi vsi.

Upam, da ta moja dva odstavka sprožita neko informacijo.

IVAN VOGRIČ

TRIJE GORIŠKI NOVOMAŠNIKI

Mesec september je bil za goriške vernike letos zelo bogat: posvečenje novega škofa Dina De Antonija, beatifikacija Antona Martina Slomška in še seveda razna romanja. Za slovenske vernike pa je seveda najvažnejše posvečenje treh novomašnikov iz družine Jezusove, ki so iz goriških družin: Franček Bertolini, David Bresciani in Marko Pelicon. Posvetil jih je goriški nadškof Anton Vitale Bommarco, v soboto, 4. septembra, v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

Naslednji dan, v nedeljo, 5. septembra, so v cerkvi Srca Jezusovega v Gorici darovali svojo novo mašo s približno štiridesetimi somaševalci. Obe bogoslužji je spremljalo petje slovenskih cerkvenih pevcev, v soboto pod vodstvom Tiziane zavavdlav, v nedeljo pa Valentine Pavio. Obeh maš se je udeležilo res veliko ljudi, Italijanov in Slovencev, tostran in onstran meje. V ponedeljek, 6. septembra, so trije novomašniki imeli mašo na slovenskem romanju na Barbani. Obiskali so že tudi nekaj goriških cerkva; Franček Bertolini je bil tudi v naši župniji, v nedeljo, 19. septembra, ob 8.30 na Jazbinah.

Tolikim čestitkam, ki so jih v teh dneh prejeli, se pridružuje tudi uredništvo Števerjanskega vestnika in jim želi veliko sadov na njihovi nadaljni poti.

MARTINA VALENTINČIČ

LITERARNI SPREHODI

SLOMŠEK IN DRUŽBA SV. MOHORJA

Iz pridige "O dolžnosti svoj jezik spoštovati", ki jo je imel Slomšek na binkoštno nedeljo leta 1838 na Koroškem, si je osvojil silvoenski narod kot Slomškovo duhovno izročilo vodilo "*Sveta vera bodi nam luč, materina beseda pa ključ do zveličavne narodove omike!*" Na teh idejnih temeljih aloni vse, kar je zgradila Mohorjeva družba v letih svojega obstoja.

Viharni časi so bili v našem ozemlju, ko je bilo na pobudo škofa Antona Martina Slomška ustanovljeno leta 1851 društvo sv. Mohorja. Prihajal je nov čas. Stari socialni red se je preživel, padel je kot izrabljeno, okostenelo orodje. Velika nevarnost je bila, da se porušijo tudi temelji vsake nove zgradbe človeške družbe. Dušni pastir in voditelj naroda, Slomšek, je spoznal, da je treba narodu dati tečne duševne hrane, da ne omaga v novem življenjskem položaju in ostane zvest temeljnim izročilom prednikov. Andrej Einspieler, Anton Janežič in drugi soustanovitelji prvega društva sv. Mohorja, so žrtvovali vse svoje moči, rasti, velevažnega združenja. Einspieler, Janežič in Slomšek so stebri Mohorjeve družbe.

Slomšek je bil prežet od ljubezni do Boga in slovenskega naroda. Hotel je na čim učinkovitejši način posredovati Slovincem versko in narodno zavest. Da bi mogel zajeti pri tem ves slovenski kulturni prostor, si je zamislil ustanovo, ki bi s široko mrežo poverjenikov dosegla z dobro slovensko knjigo sleherni vas in družino na Slovenskem. Misli, ki jih je širil Slomšek kot spiritual celovskega bogoslovja, kot duhovnik in škof, je prevzemal narod kot dragoceno dediščino in jo skušal uresničevati v vsakdanjem življenju. Slovenski človek na Koroškem povezuje Mohorjevo družbo tudi še danes s svetniško osebnostjo škofa A. M. Slomška. Kot priprošnjak pri Bogu velja za zavetnika Mohorjeve v vseh njenih zadevah.

Einspielerjev pomen je za Mohorjevo družbo v tem, da je uresničil skupno z Antonom Janežičem Slomškovo idejo "o ustanovitvi društva za izdajanje dobrih slovenskih knjig." Andrej Einspieler je bil prvi predsenik Mohorjeve in njen blagajnik do smrti. To se pravi, da ni imel

odločilne besede le pri njeni usmeritvi, temveč mu je vsakokratni odbor Mohorjeve družbe zaupal tudi skrb za njen gospodarski razvoj. Med leti 1848 do 1888 je stal Einspieler v ospredju narodnega dela med Slovenci na Koroškem. Kot kulturnik je vzbujal zanimanje za Mohorjevo, zavzemal se je za uveljavitev slovenskega jezika med starši in učitelji, v šolah in uradih.

Tretji steber Mohorjeve je bil ob ustanovitvi in njenem nadaljnjem razvoju Anton Janežič. Z navdušenjem se je oprijel Slomškove zamisli in storil z Einspielerjem vse, da publicistično pripravi tla za ustanovitev in delovanje Mohorjeve. Kot izdajatelj leposlovnih glasil je vzdrževal pismene stike s številnimi slovenskimi pisatelji in jih pritegnil kot sodelavce Mohorjeve oz. svojih literarnih glasil. Neprecenljive vrednosti za razvoj in razmah Mohorjeve družbe je bilo, da je imela že takoj ob ustanovitvi tako dobrega poznavalca slovenskega jezika in literature, kot je bil to Janežič. Družina Mohorjanov je rastla in napredovala. Očividni blagoslov je spremljalo društveno delovanje. Prvotno društvo je bilo leta 1859 preosnovano v družbo sv. Mohorja. Da bi se cilj in namen tem tesneje pokazal, je postala družba sv. Mohorja cerkvena bratovščina, potrjena od krškega škofa 5. junija 1860 in od papeža Pija 18. junija 1860 obdarovana z odpuški. Z novim razmahom je nadaljevala zasnovano delo. Ostala je zvesta namenu, katerega so ji dali na življenjsko pot ustanovitelji: *"Podpirati pobožno, lepo obnašanje in ohranjevati katoliško vero med slovenskim ljudstvom"*... Že takrat je veljala o njej beseda: "Naučila je Slovence brati, ljubiti knjigo, umno gospodariti in v pravem krščanskem duhu živeti."

Mohorjeva družba je napredovala od leta do leta, zajela je Slovence doma in raztresene po svetu in jih včlanila v družino Mohorjanov, katere je nasičevala z dužno hrano tiskane besede. Koliko žrtev, koliko znoj in trpljenja je vilo v delu Družbe. Pa to je moralo biti, sicer bi Družba ne mogla izvrševati velikega in vzvišenega poslanstva v božjem kraljestvu na zemlji. Mohorjeva družba je dosledno izkala božje kraljestvo in njegove pravice. Temu so služile množestvilne nabožne knjige, molitveniki, zgodbe sv. pisma, življenje svetnikov, ki jih je založila in izdala Mohorjeva družba. V zadnjo gorsko vas in planinsko kočjo so dospеле družbine knjige. Koliko dobrega sadu so obrodile, koliko hudega so zabranile...

Prav je, če si podrobneje ogledamo njen začetek, razvoj in zasluge. Družba sama nosi veliko poslanstvo: vezati duhovno vse Slovence, ki raztreseni živijo po svetu, ter pomagati, da se ohrani med njimi verski narodni življenjski duh.

Škof A. M. Slomšek je kot kanonik in šolaki nadzornik že leta 1845 hotel ustanoviti društvo za izdajanje dobrih slovenskih knjig. Slomšek je kot izvrsten vzgojitelj in dobrotnik slovenskega naroda spoznal, da ni dovolj za ljudstvo to, kar dobi v cerkvi, treba mu je tudi vzgoje izven cerkve. To naj bi vršila dobra knjiga. Zato je vložil ilirskemu deželnemu glavarju v Ljubljani prošnjo; datirano s 6. januarjem 1845, za ustanovitev društva z že omenjenim namenom. Prošnja je bila žal 15. aprila istega leta odbita, ustanovitev društva prepovedana kljub temu, da bi že samo Slomškovo ime moralo biti poročstvo, da bo društvo delovalo v verskem duhu.

Če opazujemo nekoliko notranjo politiko Avstrije pred letom 1848, moramo ugotoviti, da je imela policija v državi zelo važno mesto: posebno od leta 1821 dalje, ko je postal državni kancler knez Metternich. Tedaj je policija celo nadzorovala delovanje najodličnejših oseb in za njimi vohunila.

Važno sredstvo pri tem je bila tudi cenzura tiska. Cenzuri podvrženi niso bili samo časopisi in knjige, ampak celo najenostavnejši in najmanjši tiskarski proizvodi. Šele leta 1848 je zapihal za Avstrijo svobodnejši veter. Na Dunaju je istega leta, 13. marca izbruhnila revolucija in še isti večer je moral Metternich odstopiti in odpotovati v inozemstvo. Naslednji dan je vlada odpravila cenzuro in 15. marca je bila dovoljena ustava.

Slomšek je spoznal ugodni trenutek ter takoj apert povzel misel za ustanovitev začetne družbe, toda v viharjih dneh leta 1848-49, ko je narodna ideja prevevala vse narode, ni bilo na uresničitev mogoče misliti. Ko so nastopili mirnejši časi, se je posrečilo, da je njegova misel uspela. In tako je izrazil: *"Zdaj so nastopili nam Slovincem ugodnejši in prijaznejši časi; zdaj smemo tudi mi Slovenci slovensko pisati in delati za naš mili narod."* DALJE

VINOTEKA ŠTEVERJANSKI GRIČI

Letos poleti smo ustanovili v Števerjanu zadrugo "Vinoteka dei colli di San Floriano Števerjanski griči", z namenom da bi ustanovili enoteko, kjer bi bila predstavljena vsa naša vina. K tej zadrugi so pristopili skoraj vsi števerjanski ustekleničevalci vina in še nekateri kmetovalci, ki nameravajo v kratkem času ustekleničiti svoja vina. Namen enoteke je nuditi številnim obiskovalcem Števerjana prostor, kjer dobijo za poskus in za nakup vsa števerjanska vina. Obenem pa se lahko v imenu Vinoteke predstavijo vsi števerjanski kmetje na raznih svetovnih vinskih sejnih, ki so za posameznike finančno nedosegljivi.

Ustanovitev Vinoteke je izraz plodnega delovanja nekaterih števerjanskih kmetovalcev, ki so se začeli zbirati v začetku tega leta. Ustanovni občni zbor je bil v ponedeljek, 19. julija. Za predsednika je bil soglasno izvoljen Giorgio Marega, za podpredsednika Silvan Cibini, za tajnika pa Robert Prinčič. Uradno ustanovitev pa smo imeli v ponedeljek, 2. avgusta, ko so vsi zadrugarji podpisali pred notarjem ustanovni akt in pa statut. Sedaj pa čakamo, da nam sodišče uradno potrdi to zadrugo. Uradna otvoritev naj bi bila v jesenskem času.

IVAN VOGRIČ

Iz Briškega časnika...

Utrjevanje prepoznavnosti Brd na tujem se nadaljuje **V AVSTRIJO ŠE PRED VOLITVAMI**

Briška občina skuša utrjevati prepoznavnost Brd ne le doma, temveč tudi v tujini, v novejšem času zlasti v Avstriji in Nemčiji. V prvi polovici septembra so Briči nastopili s ponudbo svojih kulinarčnih specialitet in vina na avstrijskem Koroškem, v kratkem pa naj bi se predstavili tudi v Stuttgartu, kjer živi okoli deset tisoč slovenskih izseljencev.

Pliberški obrtno-podjetniški "Sejem na travniku", ki letos poteka že 638. leto zapored, je od 3. do 6. septembra uspel zbrati tudi razstavljalce iz več slovenskih in italijanskih občin ter tako uresničil zamisli o vlogi tega sejma tudi za utrjevanje stikov v prostoru Alpe-Jadran. Temu prostoru je bil na sejmu posvečen poseben razstavni šotor. Občina Brda je ponudbo organizatorjev pliberškega sejma seveda izkoristila in s predstavitvijo briške žlahtne kapljice in kulinarčnih dobrot avstrijskim Korošcem in drugim obiskovalcem sejma približala ta najzahodnejši del Slovenije.

Nastop na sejmu je bil pomemben za Briče tudi zategadelj, ker se je zaradi predvolilne vročice na njem pojavilo več avstrijskih politikov, med njimi zvezni kancler Viktor Klima, notranji minister Karl Schloegl in koroški deželni glavar Joerg Haider. Otvoritve razstave v okviru Alpe-Jadran se je poleg vidnih predstavnikov koroških Slovencev udeležil tudi avstrijski notranji minister. V govorih na otvoritvi sta zlasti števerjanski župan Hadrijan Corsi in briški župan Franc Mužič poudarjala, da lokalne oblasti treh sosednjih držav lahko veliko storijo za vzpostavljanje in krepitev gospodarskih mostov in tesnejše sodelovanje, kar na državni ravni, kot je pokazala izkušnja, ni zmeraj enostavno niti tako hitro. Seveda pa se bo moral ta enotni gospodarski prostor na območju Alpe-Jadran oblikovati na podlagi skupnih interesov in s ciljem utrjevanja sožitja.

B. ŠAVLE

OPOMBA: KZ Goriška Brda in Kmečki turizem "Belica" iz Medane sta z nastopom v Pliberku pokazala posluš tako za promocijo Brd kot celote ko tudi za trženje lastnih proizvodov in storitev.

TRGATEV 1999

Letošnja trgatev nam bo ostala precej let v lepem spominu, saj smo imeli mogoče najboljše vreme od vseh let, kar se jaz spomnim. Od 5. do 17. septembra smo imeli namreč izredno lepo vreme, tako da smo lahko v miru potrgali vse sorte belega grozdja. Tudi kakovost letošnjega grozdja je prav razveseljiva. Čeprav je bila zgodnja trgatev, smo imeli izredno visoke količine sladkorja v grozdju. Obenem še kislina je bila prav dobra. Izraz take kakovosti je prav gotovo letošnja letina, ki ni bila, čez celo poletje, ne presuha in niti premokra. Tako niso trte trpele nobenega stresa.

Edina hiba letošnje letine, ki pa je najbrž najvažnejša, je bila cena grozdja. Ta je padla za sivi pinot, sauvignon, chardonnay in za črne sorte za približno 40%. Za druge manj povpraševane sorte pa še več. Razlog tega padca cene grozdja je v preobilici lanake letine, ki je pustila še velike zaloge starega vina po mnogih kletah.

IVAN VOGRIČ

MOJI SPOMINI NA TRGATEV V BLIŽNJI PRETEKLOSTI

Pred drugo svetovno vojno in še po njej, je bilo v naši vasi gospodarsko pa tudi socialno stanje različno od današnjega; na eni strani nekaj kmetov posestnikov, na drugi pa velika večina kmetov-kolonov, to se pravi polovinarjev.

Jaz sem bila iz kolonske družine in sicer smo bili koloni baronice Tacco iz Dvora. Do leta 1932 smo živeli v štirisobni lesen baraki izven vasi, na severni strani Števerjana. Imeli smo lesen hlev za govejo živino in tudi lesen svinjak. Če kmet-kolon ni imel lastne goveje živine, ni imel možnosti za obdelovanje kmetije, ker prvi pogoj za gojitev vinske trte je bil prav goveji gnoj. Mi smo imeli dve kravi in prašiča. Naša brajda je obsegala dva vinograde, sadovnjak (v glavnem češnje, fige in jabljane) senožet za govejo krmo in pa košat kostenjev gozd in še druge vrste lesa, za količke k trtam. Na trgatev smo se pripravljali skoraj svečano: stari oče je očistil in napojil leseno vinsko posodo: brente (brence), orne, rešeto, plavnik, sode in stikalnico. Za sode je bil stari oče zelo natančen; zelo skrbno jih je opral in pokadil s čistim žveplom (v slabo opranih sodih se je vino pokvarilo!). Napolniti mošt v slabo oprane sode, je bilo tvegano, kajti po končanem vretju je vino v takih sodih dobilo slab okus in se ga je težko prodalo.

Mama je za dan trgatve spekla peč domačega belega kruha in načela pršut, star kakih deset mesecev.

Za družino je bil čas trgatve praznični čas. Pridelek grozdja je pomenil možnost preživetja za eno leto. Začelo se je trgati že zelo zgodaj zjutraj. Vsak trgač si je prinesel s seboj košaro ali kako drugo posodo in pa kako rezilo; favč, škarpje. Otroci smo "šparali" denar, da so nam matere kupile majhne favč, ki so jih izdelovali v Lokavcu pri Banjščicah ali Čepovanu.

Hrana ob trgatvi je bila taka kot ob večjih praznikih: zjutraj akodelo mlečne kave z domačim kruhom; že ob devetih zajtk: velike rezine domačega pršuta z domačim kruhom. Stari oče je za trgatev prihranil tudi lesen putrih lanskega vina. Opoldne je mama trgačem prinesla kosilo v brajdo in sicer v kaštelu s svitkom kar na glavi. Kosili smo dobro pršutovo juho z domačimi rezanci pa še krompir "v kozici" to je dušen krompir z ocvirki špeha in čebule, zraven pa še zaplato rožnatega pršuta. Za večerjo je bila običajna polenta s "točem" to je z golažem.

Že jutraj so baronovi uslužbenci postavili na ravnem vrh vinograda "vago" - tehtnico za tehtanje grozdja; polovica je šla gospodarjem, druga polovica kmetu-kolonu.

Baronično polovico so njeni delavci v "kvinčih" odpeljali na vozovih v njeno klet v Dvor, našo polovico pa je stari oče prepeljal v našo klet. Ob vsaki trgatvi smo najeli dva mlada moška, da sta po vzpetinah iz vinograda nosila natrgano grozdje na kraj, kjer je bila tehtnica in gospodinja ali njen uslužbenec.

Po večerji so se trgači razšli vsak na svoj dom, moški pa v klet, v plavnik "mastit" grozdje. Plavnik je ob vznožju imel odprtino, skozi katero je mošt odtekal v nizko orno (stari so taki posodi pravili šempla). Z lesenim skafcem, ki je imel en sam ročaj, so zajemali iz orne mošt, ga precejali skozi leseno rešeto v visoko leseno orno, z lesenim lijem pa polnili mošt v čiste sode. To delo je trajalo včasih tudi čez polnoč. Po končanem delu v kleti je hišna gospodinja postregla maškim še s krožnikom dobrega pršuta s kruhom.

Tlačenje grozdja v plavniku je bilo zelo naporno. Ženske in otroci smo trgali grozdje za "božji lan" in za dobro hrano, najetim moških pa se je plačalo v denarju. Po končanem delu v kleti se je odstranilo vse orodje in posodo, počistilo tla in zaprlo klet. V naravni toploti v očiščeni kleti se je pričelo vretje mošta.

Po vasi je zelo prijetno dišalo po sladkem moštu. Vozovi z volovsko vprego, ki so prevažali posode z grozdom, pa tudi že izpraznjene posode so še dolgo ropotali v toplih oktoberskih nočeh. V tistih časih niso imeli vinogradniki enovrstnega grozdja, kot ga imajo danes. Takratni baronovi vinogradniki so sami odločali za kakovost grozdja. Trte so cepili po večini vinogradniki sami. Za gospodarja (barona) je bilo važno, da je bil vsak vinograd lepo odelan in dobro pognojen ter visoka količina pridelka.

V našem vinogradu je bilo več vrst grozdja, največ je bilo Rebule (po domače "grganja"), nato še Malvazija, Glera, Tržarka, Kraljevina in tudi Francoska Glera. Črno grozdje pri nas je bilo dvoje: Klinton in Izabela.

Rebula je bila dvojne vrste: zlatorumena in zelena. Glera, to so bili veliki grozdi z drobnimi jagodami; Tržarka je imela velike, tudi po kilogram težke grozde, jagode so imele tanko lupino. Kraljevina je bilo grozdje z velikimi grozdi, rožnate barve in prijetno dišeče. To grozdje je bilo čez mero sladko in okusno.

Ob trgatvi se je po vinogradih veliko pelo. Peli smo vsi: otroci in odrasli. Pelo se je stare narodne in ljudske pesmi s ponavljanjem.

Tu smo otroci doživljali prve pevske vaje in tako vzljubili petje. Po vasi je bilo lepo prijetno in veselo.

Praznično doživetje ob trgatvi v nemehanizirani dobi je še samo zgodovina, ki naj ne gre v pozabo.

ADA GABROVEC

ŠTEVERJANKE ŠE USTVARJAJO

Po prvi zmagi na Peči, se števerjanaka nogometna ekipa ni ustavila in se je udeležila turnirja v Gabrjah. Ta se je odvijal od 14. do 28. junija, ko smo števerjanake nogometašice odigrale finalno tekmo za prvo in drugo mesto proti ekipi iz Doberdoba. Tekma je bila napeta in zanimiva, saj smo dekleta končala igro z rezultatom 2:2. Da bi dobili zmagovalca turnirja, smo morale streljati enajstmetrovke. Bile smo napete in prestrašene. Vratar Kristina in igralke, ki so streljale enajstmetrovke, so se dobro izkazale. Tako se je tekma končala z rezultatom 8:2 in... števerjanaka dekleta so zopet stopila na najvišjo stopničko nagrajevalnega odra. Na

nagrajevanju, ki je potekalo 25. junija zvečer so proglasili Evelin kot najboljšo strelko, saj je zadela največ golov. Lahko ste na števerjanska dekleta zelo ponosni.

Naša kariera pa se ni zaključila takrat, saj smo se pozneje vpisale še na turnir v Dolini. Ker je ta kraj precej daleč, nam je za prevoz priskočilo na pomoč Š.Z. Olympia. Tako nas je eden od članov Š.Z. Olympia Gianni Mania' kar štirikrat popeljal v Dolino. Gianniju se ekipa seveda zelo zahvaljuje. Turnir v Dolini pa ni bil kot običajni, saj nismo tokrat igrale na travi, temveč na plošči. V naši skupini so bile še tri ekipe: Štandrež, Rupa-Peč in Padriče. V tekmah proti Štandrežu in Rupi-Peč smo še dobro izkazale, proti Padričam pa smo izgubile s 5:1, saj so imele nasprotnice celo tri včlanjene igralko na štiri. Borile pa smo se za tretje in četrto mesto proti ekipi Rupa-Peč in si tako priborile tretje mesto z zmago s 3:1. Tudi v Dolini so nagrado za najboljšo strelko poklonili naši igralki Evelin; kot najbolj simpatična igralka turnirja pa je bila obdarjena naša igralka Orietta.

Kot vidite se števerjanska dekleta nismo vdala tolikim porazom, ki smo jih bile deležne lani in pred dvema letoma. Vztrajale smo in si končno pridobile nekaj pokalov in upamo, da bodo pokali v našo ekipo še prihajali.

KATJA DORNI

OBČINSKE VESTI

Vzroki pomanjkanja vode: izredni posegi pri vodovodu po vsej vasi.

Popravila so bila nujna, saj so v nekaj mesecih začele vodovodne cevi, izpeljane po vasi, neizmerno pokati, vodovodno omrežje je potrebovalo in še potrebuje radikalne spremembe. Voda ni primanjkovala samo zaradi tehničnih ovir, ampak tudi zaradi suše in velike potrošnje vode v času trgatve. Povedati je treba, da je občina Števerjan beležila v prejšnjih letih 60% izgubo vode, kar se je v zadnjih letih znatno zmanjšalo (danes se suče nekje nad 30%). Občinska uprava stalno pritiska po tej poti, da bi čimprej in čimbolje zmanjšala izgubo.

Končno so se pričela dela za sanacijo plazu na Valerišču (na ovinku pri Darinkotu). Kot katerokoli delo, je tudi to povzročilo trenutne ovire in nevspečnosti, a žal je bila uprava primorana zapreti ceste zaradi varnosti pri delu in nevarnosti nadaljnjih vsipov zaradi nenadnih in obilnih ploh. Občinska uprava stalno vrši pritisk na pokrajinsko upravo, da bi v prihodnjem mesecu oktobru dokončali dela. Program, ki je bil podpisan konec leta 1997 s strani števerjanske uprave, Bliške gorske skupnosti in Pokrajine, predvideva tudi ureditev vseh cestnih potreb (cestna ograja, cestni znaki) od Bukovja preko Prevala do pokrajinske ceste, ki pelje v Krmin (do Plešivega).

BRIŠKA GORSKA SKUPNOST

V ponedeljek, 20. septembra ob 20.30, je bila sklicana seja Briške gorske skupnosti. Glavna točka vrstnega reda je bila obnoveitev vodstvenih organov ustanove: izvolitev novega predsednika in sestava novega upravnega odbora. Za predsednika je bil ponovno potrjen g. Hadrijan Corsi s preko 80% glasov in nov odbor, ki ga je predlagal krminski župan g. Maurizio Paselli, pa so bili potrjeni župani včlanjenih občin Koprivnega, Krmina, Dolenj, Šlovrenca in poverjeni predstavniki Gorice in Moša.

ČESTITKE:

Naš vaščan odv. dr. Damijan Terpin, ki je bil vrsto let glavni urednik Števerjanskega vestnika, je konec meseca junija t.l. uspešno opravil državni izpit v matični domovini, kar mu omogoča, da lahko opravlja svoj poklic v dveh državah: v Sloveniji in Italiji.

Za ta dosežek mu uredništvo našega Vestnika iskreno čestita in želi še veliko nadaljnjih uspehov.

28. avgusta je domačinka Irena Bednarich uspešno opravila izpit na univerzi A. Lamaro-E. Pozzani v Rimu in si tako prislužila šolsko štipendijo (borsa di studio). Med osemdesetimi prijavljenimi, si je Irena priborila mesto med prvimi štirinajstimi v Italiji.

Naš zvesti pevec Ciril Terpin je v sredo, 15. septembra, stopil v svojo 50. sezono neprekinjenega petja v mešanem zboru v Števerjanu. "Kdor ne poje, si ne more predstavljati, kateremu privilegiju je prikrajšan!", nam je sam povedal na prvem srečanju zbora v sezoni 1999/2000. Vsi skupaj smo mu čestitali; sam je še poudaril, da bo nadalje pel, dokler ga ne bo dirigent odalovil.

Isti dan nam je prof. Bogdan Kralj orisal načrte za novo sezono, ki jih ni malo.

"Sem pevec in peti je vse mi na sveti", pravi znana slovenska pesem. Zato če tudi ti rad poješ, se nam kar pridruži v zbor, gotovo ti ne bo žal!

UREDNIŠTVO

ROJSTVA:

Družino Gerarda in Michele Falcicchia je 22. maja osrečilo rojstvo male Martine. Srečnima staršema čestitamo, mali punčki pa želimo veliko uspehov.

Naša sopevka Damiana Devetak je 13. septembra povila punčko Iris. Mladi mamici iskreno čestitamo, mali Iris pa želimo, da bi čimprej prepevala v našem zboru.

UREDNIŠTVO

DAROVI:

ZA CERKEV V ŠTEVERJANU: Nekdanji organist Lojze Levpušček, Podgora 100.000; N.N. 40.000; N.N. 50.000; v spomin na pok. mater Filomeno družina Lojze Juretič 100.000; N.N. ob srečno končani delavni dobi za novo oltarno mizo 400.000; v spomin na pok. Stojana Pešiča Stojanovi prijatelji 500.000; Mirko Mužič z družino 50.000; župnijski pastoralni svet 200.000; Viktorija Maraž 50.000; Slavica Gravnar 30.000; N.N. 60.000; v spomin na pok. mater Ljubomiro Lenardič hčerki Sabina in Nives z družinama 100.000; hči Jožica z družino 100.000; v zahvalo N.N. 500.000; N.N. on 30-letnici smrti Emilije Hlede 100.000; Klementa Humar vd. Ušaj 100.000; brat v spomin na pok. Franca Gravnarja 50.000 lir.

V SKLAD POK. S. MIHELANGELE MARAŽ: v spomin na pok. Stojana Pešiča Stojanovi vrstniki 200.000; prijatelji iz Luke (Lucca) Sandro Liaseni in Giovanna Cortopassi 100.000; Roman Vogrič 300.000; Mimi Žnidercič 50.000; letnik 1974 50.000; v spomin na pok. Franca Gravnarja vrstniki 120.000 lir.

ZA CERKEV NA JAZBINAH: Diego Devetak in Maria-Angela Schiopetto ob poroki 150.000; v spomin na pok. Natalijo Tronkar in njeno hčerko Graziello družina Cuel 50.000; v spomin na pok. Natalijo Tronkar Mimi Žnidercič 50.000; N.N. v spomin na nekdanjo šolsko postrežnico 100.000; sestra Amalija in nečaka Ada in Franco 300.000; Zdranko Klanjšček 50.000; Zorko Prinčič z družino 100.000 lir.

ZA PEVSKI ZBOR: družina Rožič v spomin na pokojno mater Ljubomiro Lenardič hčere 50.000 lir.

ZA ŠTEVERJANSKI VESTNIK: Drago Štoka 30.000; družina Podveršič Franc 100.000; ob priložnosti srečolova Z.S. 74.000 lir.

SMRTI:**FILOMENA HLEDE VD. JURETIČ:**

Pok. Filomena se je rodila v Števerjanu, št. 91 kot četrti otrok v družini petih otrok. Rojena je bila 30.06.1909. Oče ji je bil Karel Hlede, mati Karla Nardin. Krščena je bila 07.07.1909.

Ko je bila stara pet let, je morala s starši v begunstvo v Ljubljano, kjer so ostali štiri leta. Po končani vojni so se vrnili v domači kraj. Kakšno je bilo tedaj, v našem kraju gospodarsko stanje in življenje revne kmečke družine, si ni težko predstavljati.

29.12.1934 se je poročila z domačinom Valentinom Juretičem. Skupaj sta obdelovala majhno kmetijo kot kolona. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok: Jolanda, Cvetka, Roman, Marija, Rožica, Lojze in Jožef.

Med drugo svetovno vojno je mož odšel v partizane, doma pa je mati ostala sama s štirimi otroki starih od tri do sedem let; breme vzreje in vzgoje je padlo na njena ramena; bila je sama za vse.

30.04.1965, ko ji je bilo 56 let, ji je umrl mož. Od takrat je živeła s sinom Lojzetom in njegovo družino v Ščednem, tam je tudi umrla v soboto, 26. junija (štiri dni kasneje bi dopolnila devetdeset let).

STANISLAV STOJAN PERŠIČ:

Rodil se je v Ozeljanu (vas v župniji Šempas) 18. maja 1936 kot tretji od šestih otrok očetu Antonu in materi Ivanki Štrukelj. H krestu so ga nesli 31. maja 1936, pri sv. birmi pa je bil 8. avgusta leta 1948 v Črnicah.

Mladostna leta je preživel doma in delal na domači kmetiji. Kasneje se je zaposlil v tovarni v Novi Gorici. Potem je spoznal Nado Gravnarjevo s Križišča in jo poročil v Števerjanu 14. novembra 1970. V zakonu se mu je leta 1974 rodila hči Barbara.

Tu v Števerjanu si je na zemlji nevestinega doma zgradil lepo hišo in si v njej ustvaril prijeten dom za družino.

Težav ni manjkalo, končno pa mu je le uspelo, da se je zaposlil pri podjetju v Vidmu, pred kakšnim letom pa se je upokojil. V hiši si je pripravil delavnico, kjer je po službi preživel veliko časa. Naročil mu ni nikoli zmanjkalo, ker je znal vse popraviti in se je z uspehom lotil vsakega dela.

Sodeloval je pri najrazličnejših dobroteljskih akcijah. V tem je bil deana roka pok. s. Mihelangelo in se je pridružil Bratstvu bolnikov in invalidov, katerim je vedno rad pritekel v pomoč. Z nasmehom je zahajal z ženo na različne božje poti, kjer je vsakokrat srečeval prijatelje. Vsako leto se je z njimi udeleževal srečanja na Brezjah tako tudi v soboto, 19. junija letos.

Vaškomur je rad priiskočil na pomoč v življenjski stiski, bil je dobrega srca in odprtega duha.

Zelo rad je pomagal tudi sosedom pri vsakdanjih opravilih in vsi so ga vedno radi poklicali na pomoč.

Kaj vse je naredil in s svojim avtom prevozil skupaj s s. Mihelangelo, ko je Bratstvo bolnikov in invalidov prihajalo na kratke počitnice v Lignano ali pa v letih vojne v Bosni, ko je pomagal zbirati in prevažati nabrano pomoč za begunce, ve sam dobri Bog.

V nedeljo, 4. julija se je vrnil z ženo s pet-dnevnega romanja v Lurd. Še isto dopoldne se je udeležil, v Zagorju ob Savi, nove maše prijatelja Janeza Drnovška od Bratstva bolnikov in invalidov, a se žal s te poti ni več vrnil domov.

Stojan (ljudje so ga poznali večinoma s tem imenom) je bil tudi zavzet in delaven član našega župnijskega občestva. Že večkrat je bil izvoljen v župnijski pastoralni in gospodarski svet. Rad je sodeloval pri vsaki dobri pobudi, zlasti pa ni nikdar odrekel svoje pomoči, ko je bilo treba pri cerkvi kaj postoriti ali popraviti.

Nepozabna bo ostala tudi nedelja 13. septembra lani, ko je Bratstvo bolnikov in invalidov prišlo k nam na obisk. Stojan in žena Nada sta jim pripravila kosilo v Sedejevem domu in popoldansko srečanje.

Prijateljici Barbari izreka mešani pevski zbor, uredništvo Števerjanskega vestnika in društvo "F.B. Sedej" občuteno sožalje ob izgubi dragega očeta.

DRAGI STOJAN!

Umiranje je del našega življenja. Samo človek vse svoje življenje ve, da bo umrl. Vendar nam Gospod prikriva trenutek smrti, da bi vedno pripravljeni čakali Nanj. A vendar vsako tako slovo zareže v srce globoko bolečino. Tvoj odhod Stojan, pa je bil tako zelo nepričakovan, tako krut, da tega ne moremo doumeti. Sprašujemo se, če je to sploh resnično in zakaj se je to moralo zgoditi. Vedno si bil zgovoren, poln humorja - danes molčiš, čeprav ti zdaj veš za odgovor. Mi naj bi ga sami iskali v veri.

Kdor je resnično ljubljen ve, da za tiste, ki ga imajo radi tudi po smrti ne bo mrtev. Kajti močna kakor smrt je ljubezen. Bog svoje ljubezni nikoli ne vzame nazaj, tudi ob smrti tega ne bo storil. Lahko računamo Nanj. Z večno ljubeznijo te ljubim, govori Gospod. V tej ljubezni, dragi Stojan, ne boš nikoli mrtev. Saj smrt ni konec, ampak samo prehod.

Pred tolikimi leti te je s. Mibelangela, ko si jo vozil, seznanjala z delom in ljudmi, ki jih je obiskovala. Po njeni smrti si bil še bolj z g. Marijo pri tem delu. In ko je morala pred letom dni oditi tudi ona, si neopazno stopil v razorano brazdo in nadaljeval. Samo Bog in ti vesta koliko kilometrov je bilo prevoženih za prijatelje širom Slovenije, koliko priloženih škatelj in prelitega znoja. Tako rad si bil med nami, na raznih srečanjih, romanjih, prireditvah. Lahko sem te poklicala kadarkoli in vedno si našel čas in možnost, da si pomagal. Kaj mi lepega poveš, si me vedno najprej vprašal. Kot, da me to sprešuješ tudi danes...

A kljub temu, da smo bili tolikokrat skupaj so bile le malokateremu poznane tvoje bolečine, tvoji boji in skrbi, trdo življenje, ki si ga prestal. Podobno kot g. Marija, si to shranil v sebi in ko si bil z drugimi, si bil tam zanje. Tako vesela sem bila, da nisi čakal na vabila in prošnje, ampak si tolikokrat sam, skupaj z Nado in prijatelji priiskočil na pomoč ali šel obiskat marsikaterega bolnika. Zavedal si se, da denar ni vse, niti ga nisi imel, zato pa si razdal sam sebe, svoj čas in svoje moči.

Po Mariji k Jezusu. Hitel si jo obiskovati v njenih svetiščih, kot bi vedel, da imaš le malo časa. Tako te je iz Lurda popeljala po zadnjo popotnico in blagoslov na novo mašo, potem pa na večno snidenje z Gospodom.

Odsel si, ker se je pri Njem dopolnil tvoj čas. V praznini, ki jo čutimo s teboj, pa nam je kot svetla luč upanje, da že uživaš plačilo za svoje plodno krščansko življenje. Srečal si se tudi s s. Mibelangelo in g. Marijo - spremljajte nas in prosite Gospoda naj napolni to praznino z novimi prijatelji, naj stopijo v tvojo brazdo novi delavci, ki bodo nadaljevali verigo prijateljstva.

Hvala ti za vso tvojo dobroto, za čuteče srce, za darežljive roke in nasmeh. Trdno verujem, da si že prestopil prag v večno srečo in zato smem upati, da ti bom lahko še marsikaj lepega povedala. Poslavljam se v imenu tolikih bolnikov in invalidov, ki so v teh trenutkih v duhu povezani z nami, ki so bili deležni tvoje dobrote in pozornosti.

Zbogom, Stojan!

s. Edith

NATALIJA TRONKAR:

Rodila se je 15. decembra 1914 v Gornjem cerovem kot zadnja od petih otrok staremu Andreju in Emiliji Prinčič.

Ko se je začela prva svetovna vojna je bila Natalija stara komaj 5 mesecev in z družino je morala v begunstvo. Oče je bil na fronti in se iz vojske ni nikoli vrnil. Zavetje so našli v kraju Rača (blizu Dob pri Domžalah) in so sami stanovali ter si pomagali z nabiranjem gozdnih sadežev, da so se mogli preživljati. Mati je skrbelo za pet otrok.

Ko so se po vojni vrnili v domači kraj, so našli podrtijo. Ker je bila mati vojna vdova s petimi sirotami, je dobila dovoljenje, da je na Križišču odprla majhno gostilno.

Ko je nekoliko odrasla, se je Natalija podala na Sicilijo služiti. Leta 1945 se je vrnila domov. Ko je v jeseni 1947 nova državna meja razdelila naše kraje, se družina v novi stvarnosti ni znašla. Preselila se je v Italijo, na Jazbine. Vrnila se je s Sicilije tudi sestra Suzana, odalej pa sta z Natalijo živeli skupaj. Natalija je šivala, da je kaj malega zaslužila za skromno življenje. Njena največja bolečina je bila nenadna smrt 04.07.1965 komaj 17-letne hčerke Grazielle, v prometni nesreči v Vilešu. To bolečino je neala s seboj v grob, potem ko jo je spremljala vse življenje.

Leta 1991 je opešala; bolezen jo je priklenila na dom, najprej na bolniški stol in kasneje za več časa na posteljo. V zadnjih časih je morala za štiri dni v bolnišnico v Gorico, od tam pa v bolnišnico za ostarele v Krmin, kjer naj bi si opomogla s terapijo razgibavanja. V petek, 9. julija naj bi se morala vrniti domov, pa je naenkrat nastopila močna vročina; sprejeli so jo v bolnišnico Usmiljenih bratov "Sv. Janeza od Boga" v Gorici, kjer je ostala samo štiri dni. V torek, 13. julija t.l. zjutraj je mirno zaspala.

Natalijo smo poznali kot dobro ženo, ki so jo imeli vsi radi in jo spoštovali; tudi ona je vse spoštovala in bila olikana in plemenita. Bog ji povrne vse dobro, posebej dober zgled župnjski skupnosti. Ljubila je domačo cerkev in se redno udeleževala božje službe v njej, dokler ji je zdravje dopuščalo. Rada je tudi za cerkev darovala. Dokler je bila pri moči je pomagala pri cerkvi, ko jo je bilo treba za praznike očistiti in okrasiti.

Naj prosí za svoje in nas vse. Naj se v miru spočije v domači zemlji.

LJUBOMIRA LENARDIČ vd. ROŽIČ:

Rodila se je 6. novembra leta 1917 v Stadt Libau na Češkem (tam je namreč bila njena družina v begunstvu). Oče je bil Karel, mati pa Petrina Trzer. Bila je druga od šestih otrok, od katerih se je le ona rodila, v času prve svetovne vojne, v begunstvu. Med drugo svetovno vojno se je 6. aprila 1941 poročila v Kojskem z Jožefom Rožičem iz Števerjana. Imela je štiri otroke, od katerih so se trije rodili prav v najtežjem času vojne. Kljub težavam je skrbela za vse v družini in jih imela rada. Otroke je učila poštenosti in jih navajala k delu. Bila je vedno prisotna ob vsakdanjih težavah. Po poklicu je bila šivilja, a to ji ni branilo, da se je vsa posvetila delu na kmetiji, kar zanjo ni bilo lahko. Leta 1985 ji je umrl mož in je tako ostala vdova. Kasneje, leta 1990 ji je umrl tudi sin Viljem in te bolečine ni mogla preboleti.

Pred letom dni je hudo zbolela, tako da ji je bilo treba v bolnišnico. Tam so jo operirali in tako se ji je stanje vsaj začasno izboljšalo. V tem času se je preselila k družini hčerke Jožice, kjer je našla nov dom, vso ljubezen, oskrbo in pomoč. Letos za veliko noč je prejela sv. obhajilo, nato pa večkrat obisk.

Zadnjih deset dni se je zdravstveno stanje močno poslabšalo. Veliko je trpela, a vdano. Zadnjo soboto, 17. julija jutraj, je prejela še sveto bolniško maziljenje; kljub hudim bolečinam je še našla moč, da se je za sveti zakrament ponovno zahvalila. Posebno hudo je trpela v soboto in nedeljo, ko večkrat tudi zdravila niso prinesla olajšanja.

Končno je le dotrpela in zaspala v Gospodu. Pokojna Ljubomira je bila predvsem dobra žena, skromna; nikdar in nikjer ni želela izstopati; ljubila je družino, dom in delo. Nikdar ni rekla žal besede, nikdar ni storila nobene krivice. Kljub starosti, oslabelosti in klanecu, je vedno rada prihajala ob nedeljah k sv. maši, dokler je mogla.

Naj se spočije v božjem miru!

FRANC JOŽEF GRAYNAR:

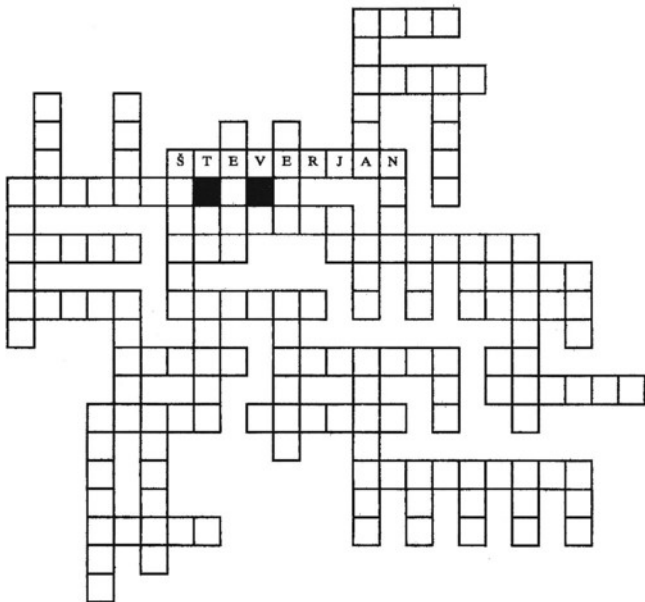
Rodil se je 25. septembra leta 1926 v Števerjanu, št. 93, kot drugi osmihi otrok očetu Karlu in materi Juditi Klanjšček. H krstu so ga nesli 3. oktobra 1928. Zakrament sv. birme je prejel v Števerjanu 4. avgusta 1935, ko je bilo birmanih kar 185 otrok.

Na svečnico, 2. februarja leta 1942, ko mu je bilo 16 let, so partizani prišli ponj domov in ga odpeljali v Planine, nato pa v Novo mesto, kjer je ostal do leta 1944. Tega leta se je vrnil na Primorsko; na Vogrskem je bil ranjen v prste. Sestrični Jušta in Tilda Komjanc sta ga zdravili in ga na skrivaj pripeljali čez Sočo spet v Števerjan. Ponoči je prišel domov, a tu ni našel več domače hiše, kajti zažgali so jo Nemci.

Po končani vojni, leta 1945/46 je začel delati na domači kmetiji. Kasneje je z brati in sestro kupil zemljo v Grojni, kjer so s skupnimi močmi zgradili gostilno. Odslej je med tednom delal doma na kmetiji, ob sobotah in nedeljah pa je pomagal v gostilni v Grojni.

Lani spomladi se je pri delu v vinogradu ranil v roko. Od tega ni mogel prav ozdraveti in tako se mu je letos stanje še poslabšalo, tako da je moral iskati pomoči v bolnišnici. Po nekaj mesecih bolniškega življenja in nemalo trpljenja je v petek, 10. septembra letos dotrpel. Naj počiva v miru.

ZA KRATEK ČAS...

USTAVI:

- 2 ČRKI: ne, ta, na, ni, do, li, ta;
3 ČRKE: fin, Eva, akt, Rab, gos, ris, tat, mah, vir, pes;
4 ČRKE: novo, seme, lipa, tabu, mast, past;
5 ČRK: sever, davek, Ivana, komar, izvid, elita, notar, metro, renta, pismo, maček, omelo;
6 ČRK: števec, carina, nadvoz, acetil, poteza, apsida, Moskva, agrumi, lupina;
7 ČRK: element, dvorana, razgled, mavrica, kladivo, atentat;
8 ČRK: aforizem;
9 ČRK: logaritem.

DRUŠTVO "F.B. SEDEJ"
PRIREJA

RAZVEDRILNO URO AEROBIKE

VSE ZAINTERESIRANE VABI NA PRVO SREČANJE V
PONEDELJEK, 4. OKTOBRA V TELOVADNICO OSNOVNE ŠOLE
"A. GRADNIK".

INFORMACIJE (0481/884142 Liliana; 0481/884050 Kristina)

Ne misli, da si dober, če si najboljši med najslabšimi.

Latinski pregovor

